

FIȘA DISCIPLINEI

1. Datele despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitate Babeș-Bolyai, Cluj
1.2 Facultatea	Istorie si Filosofie
1.3 Departamentul	Liniei maghiare
1.4 Domeniul de studii	Filosofie
1.5 Ciclul de studii	De bază
1.6 Calificarea	Filosofie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	HLR2111 Filosofie pentru copii						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect.univ.dr. Kerekes Erzsébet						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect.univ.dr. Kerekes Erzsébet						
2.4 Anul de studiu	2	2.5 Semestrul	3	2.6. Modul de evaluare	Ex.	2.7 Tipul disciplinei	Opțional DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Numărul de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	48	Din care: 3.5 curs	24	3.6 seminar	24
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					34
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					25
Tutoriat					15
Examinări					10
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	84				
3.8 Total ore pe semestru	48/156				
3.9 Numărul de credite	4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 De curriculum	
4.2 De competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 Condiții legate de activitatea desfășurată la curs	☐	Prezența 70%
5.2 Condiții legate de activitatea desfășurată la seminar	☐	Prezența 70%; Pregătirea și prezentare

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> ☐ C2. Ordonarea și formularea de idei, teme și probleme filosofice generale și de ramură ☐ C3. Identificarea prin gândire critică (analiză și evaluare logice) a punctelor tari și slabe ale unor soluții, concluzii sau abordări alternative de probleme ☐ C4. Evidențierea cauzelor, principiilor și semnificațiilor acțiunilor, experienței și existenței umane ☐ Plasarea imaginii copilului și a filosofiei pentru copii în contextele existenței și culturii umane ☐ Conturarea regulilor generale și speciale ale metodelor filosofice pentru copii. ☐ Analiza teoriilor filosofice privind dezvoltarea cognitivă-emoțională-morală ale copiilor. ☐ Analiza unor texte filosofice pentru copii pe baza terminologiei lor specifice ☐ Operaționalizarea unor concepte necesare soluționării unor probleme filosofice de dificultate medie. ☐ Analiza alternativă a problemelor, și răspunsurilor, evidențiind punctele lor tari și slabe ☐ Combinarea unor informații legate de o problemă, obținute pe căi critice în vederea elaborării unor ipoteze pt. soluționarea ei.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> ☐ CT1. Abordarea în mod realist și prin argumentare atât teoretică, cât și practică a unor situații-problemă cu grad mediu de dificultate în vederea soluționării lor eficiente. ☐ CT2. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă într-o echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice. ☐ CT3. Autoevaluarea obiectivă a nevoii de formare profesională în scopul inserției ☐ Identificare și analiza unor întrebări metafizico-existențiale, morale de dificultate medie în vederea confruntării lor clarificatoare ☐ Aplicarea regulilor de muncă intelectuală colectivă multidisciplinară <p style="text-align: center;">care ajută și la încadrarea absolventului în exigențele pieței forței de muncă.</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Prezentarea prgramului de Filosofie pentru copii care este un program de stimulare și formare a abilităților de gândire ☐ Disciplina transmite cunoștințe ce se referă la originile interogațiilor filosofice ale copiilor, la dezvoltarea copiilor
---------------------------------------	--

	☐ Identificarea și aplicarea adecvată a fundamentelor teoretice ale filosofiei pentru copii: principii, valori, etici, modalități de gândire și practici
7.2 Obiectivele specifice ale disciplinei	☐ Expunerea caracterului și specificității copilăriei pentru problematica filosofiei ☐ Însușirea metodelor specifice de conectare la curiozitatea copiilor și de a încuraja investigațiile filosofice la copii: stimularea căutării sensurilor, a explorării unor probleme, a curajului intelectual, al dobândirii unor deprinderi care conduc la judecăți corecte în viața de zi cu zi, comunicare asertivă, capacitatea de a se raporta critic-constructiv la cunoaștere, articularea în mod independent-creativ-inovativ a ideilor proprii, toleranța față de ideile altora, lucru în comunitate de investigare ☐ Identificarea și definirea conceptelor, teoriilor și practicilor fundamentale ale filosofiei pentru copii, pe parcursul lecturii unor texte filosofice date și vizionării unor imagini, filmulete cu activități practice ☐ Însușirea unor competențe necesare organizării și desfășurării unor activități de facilitare.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Întâlnire administrativ-organizatorică. Prezentarea syllabusului	Prelegere, dialog	
2. De ce filosofie pentru/cu copii? Argumente Copilul și filosofia. Teorii referitoare la copilărie, teorii despre dezvoltarea cognitivă și morală.	Prelegere, dialog, dezbateri	
3. A. Concepția teleologică, aristoteliană a copilăriei și modificările ei: Rousseau, Gould, Freud, Piaget. Copilăria ca o fază a tranziției/imperfecției, fazele dezvoltării morale: Piaget, Kohlberg, Rawls. B. Concepția non-teleologică a copilului: Donaldson, Garreth B. Matthews, Wellman, Flavel, Subbotsky, Gelman and Alison Gopnik, Cary. Critica teoriei lui Kohlberg: în etica feministă a lui Carol Gilligan și în opera lui Martin Hoffman. Imaginea copilului și copilăriei (cercetări istorice: Philippe Ariès).	Prelegere, dialog, dezbateri	
4. Programul Filosofie pentru copii/Philosophy for Children (Pfc) elaborat de Matthew Lipman	Prelegere, dialog, dezbateri	
5. Lipman, Sharp: Comunitatea de investigare	Prelegere, dialog, dezbateri	Vizionarea unor filmulețe cu activități de Filosofie pentru copii, analiza lor
6. Adoptarea programului Pfc în alte țări: condiții, beneficii, probleme ale adaptării. Alți autori	Prelegere, dialog, dezbateri	Vizionarea unor filmulețe cu activități de Filosofie

importanți în domeniu: Robert Fischer		pentru copii
7. Thomas Wartenberg, "Idei mari, copii mici". Poveștile pentru copii și conceptele filosofice.	Prelegere, dialog, analiza de text, dezbateri	
8. Peter Worley, Investigația filosofică	Prelegere, dialog, analiza de text, dezbateri	
9. Oscar Brenifier: <i>The practice of philosophy with children</i>	Prelegere, dialog, analiza de text, dezbateri	
10. Filosofia și jocul. Abordări ludice în filosofia pentru copii (Robert Fisher, David Shapiro, Jason Buckley, Tom Bigglestone)	Prelegere, jocuri	
11. Filosofie pentru copii în România și Ungaria: posibilități de folosire a programului la activități școlare sau extra-școlare. Tematici: a. Drepturi și obligații, Drepturile copilului/omului, Drepturile animalelor b. Comunități în care trăim (familie, școală, națiune), Clase sociale, grupuri, solidaritate socială – concurență și cooperare, c. Conviețuirea diferitelor culturi, Minoritățile, Discriminare, xenofobie, Egalitate între genuri.	Prelegere, dialog, analiza de text, dezbateri	Propunerii de texte și jocuri care pot stimula investigațiile filosofice cu copiii la diferite ore (Multiculturalism, Educație socială, Drepturile copiilor, Ore de dirigiență, etc.)
12. d. Copilărie-adolescență-maturitate-batrânețe, e. Relații interpersonale (prietenie, iubire, dragoste) f. Puterea mediei și politicii, g. Pace și agresiune, Democrație, h. Sănătate, Siguranță, Educație, Sport,	Prelegere, dialog, analiza de text, dezbateri	Propunerii de texte, povești și jocuri care pot stimula investigațiile filosofice cu copiii la diferite ore (Multiculturalism, Educație socială, Drepturile copiilor, Ore de dirigiență, etc.)
13. i. Artă, Religie, j. Sărăcie, Avort, Eutanasiere, Deces, Clonare,	Prelegere, dialog, analiza de text, dezbateri	Propunerii de texte, povești și jocuri care pot stimula investigațiile filosofice cu copiii la diferite ore (Multiculturalism, Educație socială, Drepturile copiilor, Ore de dirigiență, etc.)
14. k. Afaceri și antreprenori, Interesul economic și natura înconjurătoare, Reciclare, risipă, Protejarea mediului, Schimbările climate Recapitulare	Prelegere, dialog, analiza de text, dezbateri	Propunerii de texte, povești și jocuri care pot stimula investigațiile filosofice cu copiii la diferite ore (Multiculturalism, Educație socială,

Bibliografia

Philippe Ariès: *Gyermek, halál, család*. Gondolat, Budapest, 1987.

Kerekes Erzsébet: *Képz(őd)ésben*. Gyermek-és nevelésfilozófiai tanulmányok. Kolozsvár, Egyetemi Műhely Kiadó, Bolyai Társaság, 2016.

Gyermekfilozófia szöveggyűjtemény I –IV. Korona Nova Kiadó, Budapest, 1997-től (Szerkesztették I kötetet :G. Havas Katalin, Demeter Katalin, Falus Katalin, II.: Falus Katalin, III: kötetet: Falus Katalin, Jakab György, IV. Kötetet: Falus Katalin és Jakab György

Szirtes László: *Gyermekfilozófia. Filozófia kisikolásoknak*. Korona Nova Kiadó, Budapest

Lipman, Matthew: *Pixi. Gyermekek filozófiája*. (ford. Tamássy Györgyi, az 1995ös Pixie alapján). Krónika Nova Kiadó, Bp. 94 old. szövegek

Lipman, Matthew – Sharp, Ann Margaret: *A jelentés vizsgálata*. Kézikönyv a Pixi tanításához. Krónika Nova Kiadó, Bp. 420 old. gyakorlatokkal.

Lipman, Matthew: *Liza*. Beszélgetések az erkölcsről. Országos Kutatási Intézet, Budapest, 2005. (for. Nagy Ildikó). + CD feladatokkal.

Matthew Lipman, *Thinking in education*, Cambridge University Press, Cambridge, 2003.

Worley, Peter. *The if machine: Philosophical enquiry in the classroom*. Bloomsbury Publishing, 2010.

Wartenberg, Thomas E. *Big ideas for little kids: Teaching philosophy through children's literature*.

Rowman & Littlefield, 2014

Sutcliffe, Roger, and Steve Williams. *The philosophy club: an adventure in thinking*. Dialogue Works, 2000.

Oscar Brenifier, *The practice of philosophy with children*, Alcofribas Nasier, 2015,

<http://www.pratiques-philosophiques.fr/wp-content/uploads/2015/07/The-practice-of-philosophy-with-children-ORIGINAL-1.pdf>

David White, *Filosofia pentru copii. 40 de răspunsuri la curiozitățile tale despre lume*, Ed. Pandora M, 2016

White, David: *Filosofia pentru copii*. Bucuresti, Pandora, 2016.

Fisher, Robert: *Tanítsuk gyerekeinket gondolkodni történetekkel*. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2000.

Fisher, Robert: *Tanítsuk gyerekeinket gondolkodni játékokkal*. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2000.

KISKOMPASZ. *Kézikönyv a gyermekek emberi jogi neveléséhez*. FSZH – Mobilitás Országos Szolgálat, 2009.

(Composito):

<https://konyvmutatvanyosoknevelde.wordpress.com/2011/10/02/kiskompasz-%E2%80%93-kezikonyv-a-gyermekek-emberi-jogi-nevelesehez/>

KOMPASZ. *Kézikönyv a fiatalok emberi jogi képzéséhez*.

http://www.sos.hu/getmedia/9912805c-08de-4d33-9273-b1d66049a61f/Kompasz_Kezikonyv_a_fiatalok_emberi_jogi_kepzesehez.pdf

“Te is más vagy, te sem vagy más”. *Képzők könyve*. Ötletek, segédletek, módszerek, gyakorlatok fiatalok és felnőttek inter-kulturális neveléséhez. Council of Europe, Második kiadás 2004-2006.

Integrált társadalomismeret. Készségfejlesztő tankönyv az általános iskolák 7.-8. évfolyama számára.
Szerk. Jakab György és Vajnai Viktória. OKI, 2006.

8.2 Seminar	Metode de predare	Observații
1. Discuții despre bibliografie, sarcini, pregătirea studenților în vederea întocmirii unor fișe de observație în legătură cu activitățile practice realizate în colaborare cu școli, licee, biblioteci (Cluburi de filosofie cu copii)	discuții	
2. Aspecte practice: metode, practici, texte, jocuri.	Analiză, jocuri, dezbateri	
3. Lipman: Filosofia lui <i>Ruxi</i> și <i>Sânziana</i> (Pixi, Liza)	Analiza de text, dezbateri	
4. Robert Fisher: Cum să-i învățăm pe copii să reflecte asupra valorilor, virtuților	Analiza de text, dezbateri	
5. Idei mari, copii mici. Thomas Wartenberg.	Analiza de text, dezbateri	
6. Teme filosofice pentru gimnaziu. David White. Peter Worley: miturile grecești.	Analiza de text, dezbateri	
7. Worley, Peter. <i>The if machine: Philosophical enquiry in the classroom</i> . Bloomsbury Publishing, 2010.	Analiza de text, dezbateri	
8. "Micul magazin de curiozități" (P. Worley), "Povestea lui Ceebie 1" (P. Worley) "What Makes me, me?"	Analiza de text, dezbateri	
9. Oscar Brenifier, colecția „Micii filozofi”, Didactica Publishing House, 2015.	Analiza textului, dezbateri	
10. Culegeri de texte de Filosofie pentru copii în limba maghiară. Cum să scriem/să alegem texte filosofice pentru copii? Harry Potter și filosofia. Propuneri de texte și jocuri pe anumite teme.	Analiza de text, dezbateri	
11-14. Prezentarea planurilor de lecție a studenților și susținerea unor activități de Filosofie pentru copii pe baza acestora	Evaluare	
<p>Bibliografie:</p> <p>Matthew Lipman, <i>Ruxi</i>, Ed. Humanitas, 2002 Matthew Lipman, <i>Sânziana</i>, Ed. Humanitas, 2003. Lipman, Matthew: <i>Pixi. Gyermekek filozófiája</i>. (ford. Tamássy Györgyi, az 1995ös Pixie alapján). Krónika Nova Kiadó, Bp. 94 old. szövegek Lipman, Matthew – Sharp, Ann Margaret: <i>A jelentés vizsgálata</i>. Kézikönyv a Pixi tanításához. Krónika Nova Kiadó, Bp. 420 old. gyakorlatokkal.Lipman, Matthew: <i>Liza</i>. Beszélgetések az erkölcsről. Országos Kutatási Intézet, Budapest, 2005. (for. Nagy Ildikó). + CD feladatokkal.</p>		

Oscar Brenifier, colecția „Micii filozofi”, Didactica Publishing House, 2015.

Laura Grunberg, *Povestea unui gând strănutat*, Ed. Paralela 45, 2014

Wartenberg, Thomas E. *Big ideas for little kids: Teaching philosophy through children's literature*. Rowman & Littlefield, 2014

Worley, Peter. *The if machine: Philosophical enquiry in the classroom*. Bloomsbury Publishing, 2010.

Gyermekfilozófia szöveggyűjtemény I –IV. Korona Nova Kiadó, Budapest, 1997-től (Szerkesztették I kötetet :G. Havas Katalin, Demeter Katalin, Falus Katalin, II.: Falus Katalin, III: kötetet: Falus Katalin, Jakab György, IV. Kötetet: Falus Katalin és Jakab György

Resurse online

The International Council for the Philosophical Inquiry with Children - <http://icpic.org>

SAPERE – Philosophy for Children, Colleges, and Community -

<http://www.sapere.org.uk/Default.aspx?tabid=270>

The Philosophy Foundation - <https://www.philosophy-foundation.org>

Jason Buckley, Tom Bigglestone, The Philosophy Man – <http://thephilosophyman.com>

Colecție de planuri de lecții – <http://teachingchildrenphilosophy.org> secțiunea „Book Modules”

Warternberg, Thomas „Philosophy @ the Virtual Museum. Doing Philosophy Through Visual Images”, website, <https://commons.mtholyoke.edu/philosophyatthemuseum/>

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Dezvoltare și conturarea capacității de interogare, a sensibilității problematizatoare și de soluționare

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
	Întocmirea unor fișe de observație referitoare la activități practice/ateliere de Filosofie pentru copii (de. ex. Club de Filosofie cu copii în bibliotecă)	Prezența la activități de club și evaluarea fișelor de observație	20%
	Participare activă la seminarii, traducerea unor texte din bibliografia de specialitate		30%
Seminar	Elaborarea unui plan de lecție amănunțit pentru o temă care poate fi abordată la întâlnirile cu copiii, plan susținut într-o lecție demonstrativă.	Evaluarea planului și a lecției demonstrative susținută la seminar sau în Club de filosofie cu copiii la bibliotecă	50%

	Planul va pleca de la o poveste/ un „stimul”/ un fragment din cărțile pentru copii, va conține o serie de întrebări și activități propuse, respectiv va evidenția conținutul/conținuturile filosofic/e vizat (un concept, o problemă, un autor sau un procedeu reflexiv).		
10.6 Standard minim de performanță			
□	Prezenta activă la 70% din cursuri si seminarii;		

Data completării

03.03.2020.

Semnătura titularului de curs

Lect. univ. Kerekes Erzsébet

Semnătura titularului de seminar

Lect. univ. Kerekes Erzsébet

Data avizării la nivel de departament

03.03.2020.

Director de departament

Conf. dr. Demeter Attila